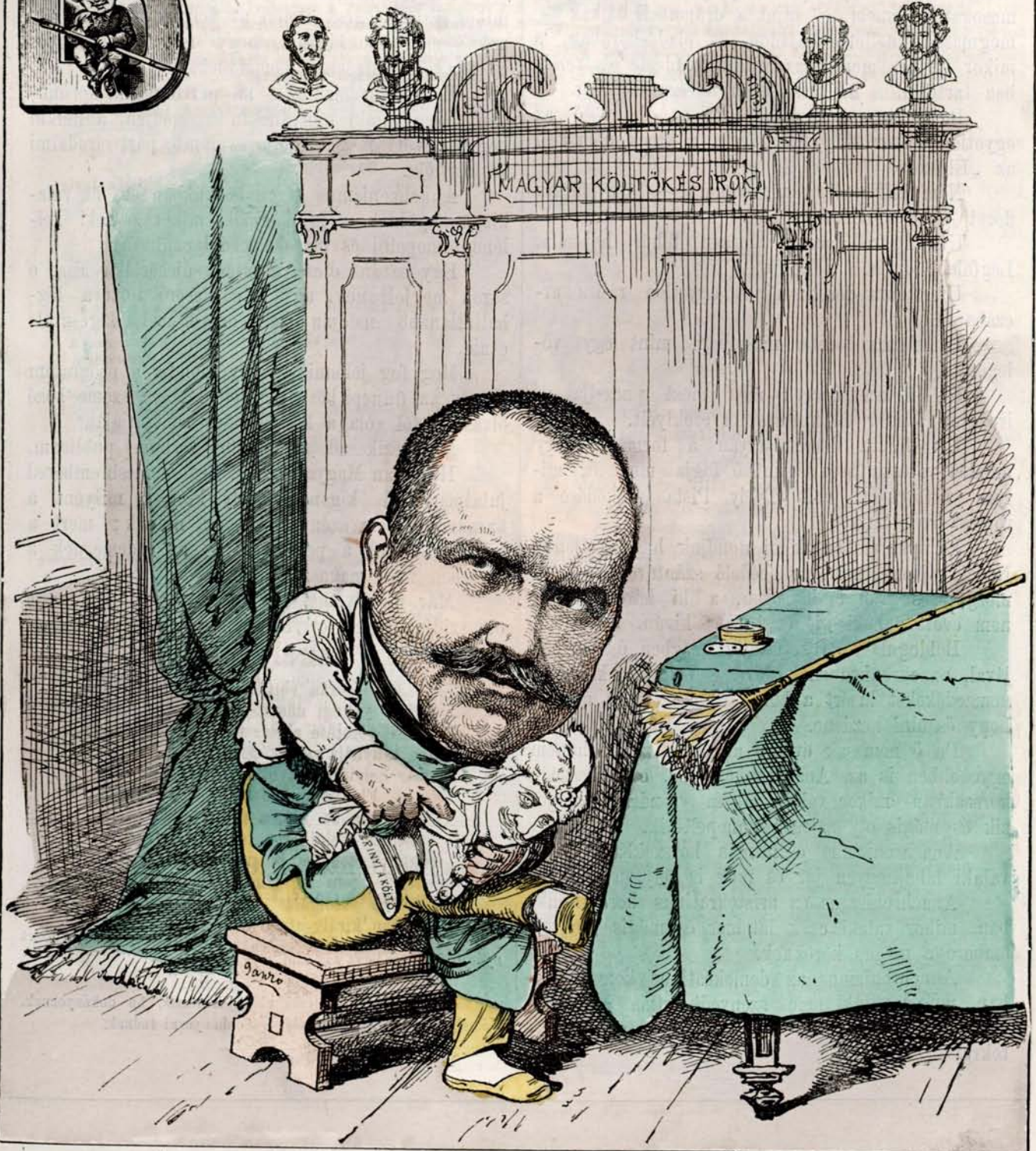

BORSSZEM JANKÓ

Elongethetni a Deutsch-féle könyvnyomda és kiadói részvénytársaságnál. Pest, József tér 6-ik szám.
Előfizetési díj: Egész évre 6 frt. — Félévre 3 frt. — Negyedévre 1 frt 50 kr.

Toldy Ferencz.

A nap hőse, azaz: a félszázad hőse; a magyar irodalom száraz dajkája, a ki nem csak zsenge korában duczolgatta, ápolgatta és — pólyáit mosogatta, hanem — mint a drámabeli dajkák — megmaradt mellette hajadon- és eladó-korában, s mikor férjhez ment, gazdaságát rendezte és rendben tartotta, a mi mind igen nevezetes dolog.

De a legnevezetesebb benne az, hogy ő az egyetlen ember Magyarországon, a kinek nem kell az „Éljen!”

Nem kell pedig azért, mert — uti figura docet — ő a nélkül is él.

Uti figura docet: nincsen fehér hajszála. Legfőlebb deres.

Uti figura docet: nincs egyetlen ráncz arczában.

Uti figura docet: mosolyog, mint egy vőlegény.

Uti figura docet: még most puczolja az irodalmi lomtár és kincsverem ereklyéit.

Uti figura docet: olyan a formája, hogy minden valószínűség szerint ő fogja megírni, milyen befolyással volt Toldy Pista működése a rőpirat-irodalomra.

És ilyen embernek mi mondjuk, hogy „éljen!” Nevet rajtunk, mint az ebédelő szántóvető a gyomorgörösös grófi földes uron, a ki három napja nem evett s neki „jó étvágyat” kíván.

Boldogult Eötvös, miniszterségben öszült hájjal, anachronismusként nevezte Toldyt, a ki egész nemzedékeket kísért a bölcsőtől a sirig a nélkül, hogy öszülni kezdene.

De ő nemcsak évekre anachronismus, hanem egyebekben is az. Anachronismus az, e sokbeszédű korszakban mikor valaki olyan csendesen dolgozik és mégis oly zajosan ünnepeztetik.

Anachronismus e lármás korszakban, mikor valaki lábujjhegyen jár és még is folyton előrejut.

Anachronismus ez aristokratikus korszakunkban, mikor valaki csak lateiner és mégis kedvelt embere a magas köröknek.

Anachronismus az demokratikus korszakunkban, mikor valaki nem szenvedhetetlen a magas körökben, és mégsem szidják alulról mint arisztokratát.

Anachronismus az a mi tárcza-arató korszakunkban, mikor valaki professor és mégsem lesz minister.

Anachronismus a mi ambitiosus korunkban, mikor valaki nem minister és még sem akar az lenni.

Anachronismus a mi sinecurás korunkban, mikor valaki egész életén át dolgozott a nemzetnek s még sem kívánja, hogy már most fényes czimen pihenessen a nemzetnek.

És anachronismus a mi pártfegyelmi korunkban, hogy valaki nyilvánosan szerepeljen, a nélkül hogy nevét meghurcolja valami párt irodalmi inquisitiója.

Anachronismus végre korunkban az, ha valakit ünnepelek, a ki dolgozik, mikor ő neki kellene ünnepelni és másoknak dolgozni.

Egyébaránt dicsérni minek dicséjünk? Mire e sorok megjelennek, úgy is a dicsérő tortura leg-hallatlanabb módján kell szegénynek keresztülesnie.

Meg fog jelenni — így mondja a programm — és az ünnepi közönség jelenlétében szeme közé olvassák föl róla a közvélemény sententiáját.

Megidézik ad audiendum verbum publicum.

Hálátlan Magyarország! Legérdemesb embered jutalmazásaul kigondolsz oly kint, a milyent a hazaárulók sem szenvedtek még nálunk; mert a mi a bünösnek a pellengér, az az érdemesnek a szemben való magasztaltatás.

Már mi ilyenek vagyunk: nagyjainkat vagy ott szidjuk, vagy ott dicséjünk, a hol nem védhetik magukat.

De hála istennek, alios ille vidit ventos! Jó egészsége van, meg fogja lábolni ezt is, valamint a bankettet, de még az alkalmi verseket is.

Adja isten egészségére!

B. J.

Szentenciák és aforizmák.

A férfiu csak egyszer szeret — egy asszonyt.

A dicsőség Dry-Madeira az élet telében. Hanem azért nyáron is meg lehet azt inni.

Sok író van, kik csak akkor írhatnak, ha dohányoznak. Némelyek egyáltalában csakis — dohányozni tudnak.

AZ UJ DUGOVICS.

Érzelmek a krízis alatt.

Ujságiró.

(Recitativo.)

Tegnap nagy böles analysis:
 Helyzet tiszta és nyugodt,
 Ma meg ismét szörnyű krízis:
 Helyzet zavart, Beust bukott.
 Ördög legyen a bolondjuk!
 A fejünk bomolni kezd,
 De azért csak mondva mondjuk:
 Mi előre láttuk ezt.
 Bámul Gyula, ámul Menyhért,
 Világ szája megakad.
 De irónak, az Istenért!
 Meglepetni nem szabad!
 Hanajdálom, danolom!
 Csak méltóság, nyugalom!

Publikum.

(Presto.)

Tyűh, a ki vette!
 Tyűh, a ki adta!
 Furesa felette!
 Baj van alatta!
 Beust ha vetette,
 Beust is aratta —
 Ámde ki tette?
 Hofetiquette?
 S Lónyai lett-e,
 Vagy — ki szerette —
 Gyula helyette?
 Tyűh, a ki adta,
 Tyűh, a ki vette,
 Baj van alatta!
 Furesa felette!
 Furesa nagyon!

Optimista.

(Maestoso.)

Menj, menj, Andrásy, Bécsbe föl,
 A legfőbb polczra lépj te föl,
 S hozz uj fényt a magyarnak;
 Rémüljenek el neveden
 A nyugaton, a keleten,
 Kik félni nem akarnak.
 Ha itthon vizály üszke ég,
 Te légy ott közös büszkeség,
 A közös birodalmon:
 És lesz hatalmunk római,
 És rendet söpör Lónyai
 És ur lesz völgyön-halmon.
 De jól vigyázz, de jól vigyázz,
 Ne bántson hódítási láz,
 És ne akarj tulságot!
 Foglalj, ha már foglalni kell,
 De ne akard foglalni el
 Egész Oroszországot!

Pessimista.

(Furioso.)

Mondtam, mondtam, úgy-e mondtam,
 Mégis gyászos vége lesz!
 Feudalis, ultramontan,
 Kamarilla műve ez!
 Lángot látok Buda ormán!
 Lángban áll a föld, az ég!
 Kiegyezés, ország, kormány,
 Minden bomlik, minden ég!
 Semmink se volt, azt is viszik, —
 A tetőzet ránk szakad!
 Bolond népek, a kik hiszik,
 Hogy Andrásy fenn marad.
 Oda csalják, hogy ledöntsék —
 Cselszövő mysterium:
 Omlik minden, bomlik föld, ég
 És a ministerium!

Protégált.

(Pianissimo.)

Szörnyű hang! Vészharang!
 Ez halálos bim-bam!
 Valami inogást
 Érzek lábaimban.
 Minden ing! Uraink
 Többé nem szolgálnak!
 És a jó állásból
 Hej, kiprotégálnak!
 Ha rokon ezen hon
 Mindenik szülötte:
 Miért nem lehetek
 Minden ember öcscse!

Aspirans.

(Morando.)

Jaj de terhes éltem utja!
 Az ember most azt se tudja
 Féltiben eldönteni,
 Kinek kell köszönteni!
 Az ember senkit sem ismer,
 Ki nem lehetne minister —
 S kiről tudja már, hogy az,
 Perczczel később — nem igaz.
 Ilyenkor a jámbor lélek
 Kinek minő czímet ad?
 Magammal is úgy beszélek
 Már, hogy: Excellentiád!

Borsszem Jankó.

(Scherzando.)

Mit Andrást? Mit Lónyayt?
 Derék ember mindenik —
 Jönnek, mennek, azért mai
 Sorsunk sohse változik.
 De ha egyszer Tisza menne
 S nem is jönne vissza sem:
 Végső csapás csak az lenne
 Jobboldalnak és — nekem!

A vallatott Napoleon.

A lapokban ismét számos közleményt olvasunk oly reporterektől, kik a Napoleonnal való találkozást ki nem kerülhetvén: a mit sem gyanító excsászárt ugyan-csak examinálják s jelentéktelen kérdéseikkel kinos válaszokat sajtolnak ki belőle.

Nem lesz tán haszontalan intés, későbbi reporterek számára, ha ezek, mint kétséget nem szenved, szintén utba ejtvén Chiselhurstet: a Napoleonnal intézendő s alább világos áttekinthetőségben összefoglalt kérdéseket megtanulják könyv nélkül.

Kérdések:

1. Főlséged melyik lábával lépett le először a trónról?
2. Melyik színházat látogatná meg főlséged ma este, ha háborut nem kezdett volna?
3. Tud-e főlséged annyira megfelelni, a mennyit mi kérdezeni tudunk?
4. Főlségednek valóban nincs pénze, avagy pedig semmi áron sem akarna cserélni egy gyámoltott rokkant honvéddel?
5. Mit csinál főlséged neje Spanyolországban? Adósságot-e vagy propagandát?
6. Föltéve, hogy főlséged ismét a francia trónra kerül: mily ostobának kell annak lenni, a ki ezt elhiszi?

Borsszemek.

Egy orvoshoz.

Te vagy az emberi élet koppantója, de sajnós:
 Többször fúvod el ám, mint megkoppantod a gyertyát.

A csendőr.

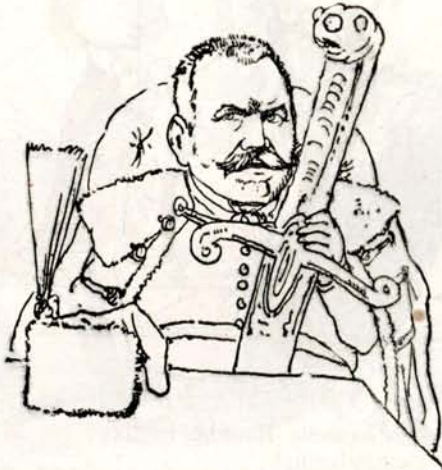
Oseng, pereg a sarkantyú s a kard csörtetve verődik
 A földhöz. Nézem, s ime, ott jön utánam a . . . csend-őr.

A Toldy-ünnepély.

— Kegyeletes kegyetlenség tizenégy rajzolatban. —

Rendező: Greguss Ágost.

Toldy (egyedül.)

Várok — ah, és nem hiába várok.
Pirulásnak arczot, ah! kitérok —
Lantok zengedeznek és gitárok.

Itten ülök díszbe öltözkedve,
Pedig számnek inkább volna kedve
Otthon ülni, vig dalt rekedezve.

Irodalmi arany lakzim tartom,
Felkötém e végett szüzi kardom —
Jönnék már — bocsánat! Visznek. Pardon!

(Elmegy az akadémia palotájába, hol Greguss, Arany, Gyulai és a többi bakó átveszik Toldyt és a vigalom-házba kísérik.) *

A téren.

Mi zaj riad, mi nép tolong
Al pari,*) határidon?

*) Itt a költő a szemben levő börszerefezőlőz. G—gus.

A karzaton.

Kospallaghy Ambrus. A kit ott látsz, asszony, az mind literátus ember. Ezek az urak irták meg a Petőfi Sándor, a Csokonai, a Kisfaludy meg a többi verseit. És az, a kinek a kedvéért ennyi tenger nép öszveseregesegett, az a Toldy, a ki olyan erős ember, hogy valameny-nyiét ő kigyelme írta meg egymaga és már 50 év óta magyar literátor, anélkül hogy ez a mesterség kifogott volna ő kigyelmin, az isten éltesse.

Ribék. De helyössen cselekedte kigyelmed, hogy erre a sokadalomra fölhozott. Aztán lehet-é majd sokat nevetni? Aztán hogy is lesz az egész? Aztán hol is van a mi Laczi fiunk, a jogász? — Ahun áll a szentem, aranyom, szerelmem, az ajtóban. Be csak illik neki az a kucsma, meg a kard! Ő ereszti be az urakat meg az aszszonyokat.

Kospallaghy. Csitt! Most ne sokat beszélj! Mulier taceat in ecclesia! Szem legyen a füled, fül legyen a szemed.

Butterteig Testamentina. Quel salör, herr von Pom-pör! Alles wegen der Litteratör!

P. Csak vigyázza meg nagysád azt a Gregusst. Látja az ádámsutkáját? Nem bírja lehajtani tőle a nyakát. Még senki senki sem látta, hogy valaha igent intett volna. Nem tud.

Áronilda. Jaj, ez a Pompéry bácsi! — Ugyan mondja csak, Wahrmann is az irodalomhoz tartozik?

P. Nem, az neki tartozik.

Testamentina. Gott, ez a Pompéry. Senkit sem tud békében hagyni. Ich bin ganz empompört!

Spiczényi Árpád. Éljen a Toldy bácsi!

Spitzig Iozig. Fogjál be a szájadat, te köngyelmő jerek! (*Régikához.*) Ez a fió sopa tőz. Mihent meglátja valami nevezetes embert, minyár rogyogják a szemei. Kőlmösen a literatürhöz van neki sok hojlandósága. Ebül a jerekbül tántolántán még lesz poét, amit naidon sojnálnám, mer szeretném ha élelmes embert nevelhetném belüle.

Régika. No csak, no csak! Hadd induljon, amint az isten akarja. Ha valami tisztességes mesterséget megtanul, lehet költő is. Látod, a Schiller is költő volt, azért hogy doctorságot tanult.

Spitzig Iozig (*elragadtítva.*) Gatt — milen aszon!

Monocles (*a háttérben.*) Elle est à croquer, ez á kis cochère. Mindig érdekes à cohue; áz emberr közelről látja ázokát, kiket máskorr nem néz.

Kotlik Zirzabella. Honfike, honfike! — ön visszaél tapasztalatlanságommal . . .

Dobsa L. De ha mondom! — bátran elhiheti. A banketten senkisésem lesz, illetőleg banket sem lesz. Csak Frohner lesz. Nagysád asztala pedig százszorfa fölötté áll a vendégőnek.

K. Zirzabella. Ah, ha egyszer engem is ünnepelejnënek, magasztalának, dicsőitenének, vállra emelnének, lelepeznének . . . Nini, olvasta már rhapsodiámat Toldyhoz? . . .

Szüm Toldyja

Hej, ihhaja,

Ah ön, ki a

Literatura

Mezejét szorgalmas vasával rég óta túrja

Derűre borúra:

Hallelúja!! — —

A szü búja,

Éles szúja,

Háborúja

Lelked soha meg ne szúrja,

Át ne fúrja

Mint egy fúrja.

Legyen neked könnyü rebus

A fátylos jövő

Híntsen derüt reád a deli Phöbus

A sugárlövő.

És óhajtom, lelkem Toldyja

Hogy éltét az ég bőven megtoldja,

Hej ihhaja!

Nos? Mit mond hozzá.

D. L. Gyönyörű! Menjünk ebédelni.

(Ezalatt jó Toldy Ferencz ott szégyenkezik a lepedő alatt, mialatt Greguss nyakon önti az emlékszéddel és Szász Károly, veersének kinpadmalára vonja őt.)

Toldy F. (sugva.) Az istenért, végezzetek már! Fülök, fulok!

Gyulai P. Feri bácsinak még alliteratiókra is van kedve? Bravo! — Mindjárt befejezik.

Greguss . . . ez tehát azon férfiu, ki magának magában alkotott emléket, éljen! (Dörgő éljenek. Greguss a lepedőt lerántja és láthatóvá lesz a ünnepelt.)

Toldy F. Énn — valóbann — énn megroskadok ennyi kitüntetésnek alatta — éss — valóbann, igazánn — (Könnyek fojtják el beszédét. Riadó éljen.)

*

A Frohnerban.

(Jelenet a tavalyi. Dobsa nincs jelen. Evés, ivás, pohárköszöntés.)

Tóth K. Uraim! Meghalt Tinódy, ki megirta Toldyt — éljen tehát Toldy, ki megirta Tinódyt. (Éljen.)

Huszáv Imve. És éljen Avany, ki megivta Toldy Tinódyjának Toldyját, bvavó! (Éljen!)

Szász K. És éljen Szigeti, aki megírta a Toldy Tinódyja Aranyának Toldyját. (Éljen.) De nem ez az egyedül, a miért poharam emelelem. Mint az általam már lefordított Tristam Shandy a hatodik fejezetben, úgy eengedjék

hessem. Vannak uraim, kik engem rosz poetának taartanak ; ezek a veersírók. Vannak, kik jeles papnak taartanak ; ezek is a veersírók. És vannak, kik engem jó fordítónak taartanak. Ezek hivatalnoktársaim. De hogy akadjanak olyanok, kik ódondisággal vádolnak, eerre csupán azon új magyar írók képesek. kik csak tegnap óta beszélnek magyarul. Ezeknek ezt mondom, hogy bár a gölön nem

meg nekem, hogy én is a tizenkeettedik toaston keezd-

nyehült még át a dőnye csalamján és még sok dagaj fog megcsönülni a gernye sorvályain : nem lesz gür, büm, lag, csad, béb, nyeh, geh, avagy darány, mely leelkesen ne helyvedzne e benből bolított jó kívánságban : hogy az isten sokáig éltesse Toldy Ferenczet ! (Zúgó éljenek.)

Policiafia.

Még akadnak, kik azt állítják, hogy a kerepesi vagy soroksári uton már nagyon meg van ingatva a biztonság, s hogy az állítólag ott tivornyázók személyválogatás nélkül megrohannak mindenkit, ki nem lovasuton vagy kocsin, hanem gyalog megy el mellettök. Soha ezen utczákon nem uralkodott nagyobb rend. Mi magunk

mentünk arra tegnap d. u. 2 óraker, egyszerű vasíngben, kezünkben csak egy kis hatsövü revolverrel, két izmos szolga és három drabant társaságában. Mindössze egy kis ütést kapván a tarkóra, két lökést a mellbe, egyet meg hasba: minden további baj nélkül érkezünk lakásunkra, hol mindössze is arany óránk elvesztését fájlaltuk.

Wie heiszt?

— Interpellation a pesti izraelitó választási bizottmányi elnök, ülnök, ölnök. (sakter) és környölmetelő orakhol. —

Mink fogjunk mostand választóni választókat, a mi meg rognak választóni megintelen a főnökököt. Ere nézve önök nőköm köldik edj stimezetlit a mire rá van írva a következő tréfát:

„A választók névjegyzékéből sziveskedjék választása szerint 150 nevet az idezárt szavazó lapra beírni az elő- és keresztnévvel.“

Keresztnév? Akarja eztet leni edj demonstration a szikszener rabinyos és pártya elen? Vagy tolantán a Bornáy Ignác névezi magát a Loyolátul Ignácznak, a mi szintén volt edj jezoit, csakhod nem zsidó? Vagy tolantán a Tenczerpál a Pál apostoltul származza le magát, mert mivel ő is, a Pál aposztel, korteskedet a Krisztos melet? Alévaye ógy ne volna!

Spitzig Izig
akadékoskodémiái tag.

Artatlan beszélgetés.

Kurta. Képzeld, Jókai három regényt ir egyszerre.
Fejes. Már csakugyan páratlan regényíró, mondaná a „M. Á.“, az elrablott ezred pénztárának feltalálója.

Kurta. Ápropo! Mi különbség van a „Magyar Állam“ és a mi rendőrségünk között?

Fejes. Hogy az egyik denuncziál, a másik meg —

Kurta. Nem az. A „Magy. Á.“ az ellopott ezred pénztárát feltalálta; de a rendőrség — nem fedezte föl.

Nők albumába.

A tudós leánya.

Szent bámúlattal hallgatja az ifju a lánykát,
Aki Arany, Anyos s Czúczor költöket idézé
S éles eszű kritikát s mély elmét széltibe, hallat.
„És ha szabad kérdnem szép s nagy tudományu kisasszonyt
Tompá, Petőfi, Madács múzsáját mennyire becsli?“
Bámul a kis tudós nő és zavarodva felelte:
„Tompá, Petőfi, Madács neveit nem ismerem én még, ...
Kik voltak az urak? Szintén nagy szellemi hősök?“
Mint hűs őszszel a légy — ha a dör megcsapta — lepottyan.
Fényes egéből e hangra lehullott az ifju sohajta:
„Csak C-éig terjed szótár-tudományod — o lányka!“

CLERICALIA.

Clericalocsa, november elején.

Megyei gyűlés. Hajnald elnököl. Antunovits János kanonok és tót lapszerkesztő így végzi toastját az érsekre. (Megyei gyűlésen?)

„Miként a bibliai három királyt a csillag fénye vezette az üdvösség jászólához: azonként vezesse excellenciád bölcsessége megyéje papságát és híveit a bölcsesség és üdvösség jászólához.“

Nyomban rá fölkérte az érsek megyéje papjait, hogy higyenek az infallibilitásban.

Először döngött s csak azután villámlott.

Pat. Eusebius.

CSODABOGÁR.

Eredeti levél.

Torontálmegye nagyságos alispánjához!

— midőn ezennel az általunk rendezett bazar jövedelméből befolyt összegekből 18 ezer forintot nagyságodhoz a kitűzött célra át küldeni szerencsénk van: nagyságod sikerdus működésére áldást kívánva, honleányi üdvözetünk kifejezése mellett maradtunk

Nagyságodnak

Damjanich Jánosné s. k.
Herzberg Sándorné s. k.
Sztupa György s. k.

A szerkesztő postája.

Asmódi. Jók; folytassa. — Pest. R. M. Izetlen elméncz-kedés. — Zsáka. A „ferbli-tanulmány“ nem érdektelen, de nagyon is személyes. Azon urak, ha ferblit is — de nem játszanak nyilvános szerepet; ám ferblizzenek; az az ő dolguk. — „Emlékvers.“ Hallatlan együgyűség! — Pest. K. M. Detto. — Toreador. Jó. Hát a többi? — Genie. Azon hirdetés a „B. J.“-ban is foglaltatott; de az ilyenekért nem lehet a szerkesztőt felelőssé tenni.

Tulajdonos és felelős szerkesztő: CSICSERI BORS

(két sas-utca 24-ik sz.)